

PROTOKÓŁ

ze spotkania zorganizowanego w siedzibie Małopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie, ul. Szlak 73, 31-153 Kraków w dniu 1 kwietnia 2010 roku w sprawie konsultacji koncepcji pn: „Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa powodziowego w dolinie rzeki Uszwicy”.

Spotkanie odbyło się w obecności 21 osób, zgodnie z załączoną do niniejszego protokołu listą obecności.

Wykonawca przedmiotowej koncepcji tj. Przedsiębiorstwo Inżynierskie Cermet-Bud Sp. z o.o z Krakowa w tygodniu poprzedzającym niniejsze spotkanie przekazał zainteresowanym stronom formę elektroniczną opracowanej Koncepcji oraz materiały będące wyciągiem z jej treści, celem przeprowadzenia konsultacji i przygotowania ewentualnych pytań.

Przebieg spotkania:

Spotkanie rozpoczęło się o godz. 10-tej powitaniem Pana Krzysztofa Hofbauera – Dyrektora ds. Inwestycji MZMiUW w Krakowie.

Po krótkim wstępie Pan Antoni Bojarski w imieniu zespołu autorskiego Koncepcji przedstawił propozycję działań technicznych i nietechnicznych, ujętych w Koncepcji służących poprawie bezpieczeństwa powodziowego w dolinie rzeki Uszwicy.

Kolejno w punktach zostały omawiane następujące zagadnienia:

1. Cel i zakres opracowanej Koncepcji
2. Uwarunkowania zagrożeń powodziowych w tym:
 - uwarunkowania klimatyczne (opady, wezbrania) w tym miejscu Pan Antoni Bojarski mocno podkreślił charakter rzeki Uszwicy, który cechują duże wezbrania w krótkim czasie koncentracji.
 - Uwarunkowania fizjograficzne (tj. duże spadki)
 - Budowa geologiczna
 - Szata roślinna

Następnym omawianym punktem była kwestia dotycząca:

3. Podatność zlewni Uszwicy na zagrożenie powodziowe, spowodowane zarówno **czynnikami naturalnymi** tj. krętość koryta, dużą podatność erozyjną, stan koryta jak również czynnikami antropogenicznymi tj. użytkowanie terenu, wały przeciwpowodziowe i osadnictwo w zlewni.

Po przedstawieniu zagadnień związanych z oceną podatności zlewni Uszwicy na zagrożenia powodziowe, zostały zobrazowane **straty powodziowe** w gminach objętych zasięgiem działania rzeki Uszwicy w kategoriach: drogi, przepusty, mosty, kładki, budynki, kanalizacja, ciek wodny. Reasumując powyższe gmina Dębno okazała się gminą o największych stratach powodziowych, które miały miejsce w latach 2001-2009.

Wykonawca Koncepcji mocno podkreślił niską przepustowość obiektów mostowych na Uszwicy: „*Wszystkie mosty na Uszwicy są zagrożone w warunkach przepływu Q1%*”.

Kolejnym zagadnieniem omówionym przez Wykonawcę Koncepcji był **zasięg zagrożeń obszarowych w dolinie** zobrazowany graficznie - mapy przedstawiające strefy zalewowe dla wód o różnych prawdopodobieństwach przewyższenia z prezentacją wybranych przekrojów poprzecznych doliny i głębokości zalewów. Na odcinku obwałowanym Uszwicy szczególnie został omówiony wykres będący oceną przepustowości koryta wielkiej wody w odniesieniu do wałów – zwłaszcza na odcinku obwałowań w Borzęcinie Górnym. Rozwiązaniem rozpatrywanym w pierwszej kolejności było zwiększenie przepustowości koryta poprzez czyszczenia koryta, co nie przynosi pożądanego efektów.

W kolejnym etapie prezentacji Wykonawca przedstawił **proponowane kierunki działań** w zakresie poprawy warunków bezpieczeństwa powodziowego w dolinie rzeki Uszwicy oparte na:

- o Wdrażanie środków prewencji przeciwpowodziowej poprzez: budowę osłony hydrometeorologicznej, wdrożeniu dobrych praktyk w zabudowie, tworzenie map zagrożenia i ryzyka powodziowego.

Wnioski z powyższej sentencji są to działania długofalowe w zlewni, które wymagają oceny efektów.

- o Zwiększenie przepustowości koryta rzeki na wybranych odcinkach przez oczyszczanie i regulację koryta rzeki, budowę i modernizację obwałowań

Wnioskiem powyższej sentencji jest efektywne zwiększenie przepustowości koryta na wskazanych odcinkach rzeki.

- o Budowa suchych zbiorników przeciwpowodziowych
 - zbiornik suchy Lipnica Murowana
 - zbiornik suchy Gosprzydowa
 - zbiornik suchy Okocim

Wykonawca szczegółowo przedstawił parametry techniczne powyższych zbiorników z równoczesną prezentacją i zestawieniem efektów pracy w/w zbiorników w wariantach pracy samodzielnej i w kaskadzie.

Wykonawca określił szacunkowe koszty realizacji proponowanych inwestycji w dolinie Uszwicy (budowa 3 suchych zbiorników przeciwpowodziowych, modernizacja obwałowań na terenie m. Borzęcin Górny i Bielcza, przebudowa 2 mostów drogowych w Borzęcinie Górnym, regulacja koryta Uszwicy na wybranych odcinkach koryta). Wartość szacowanych robót oceniono na wartość ok. 195 mln zł. (w wariantcie z wykupem gruntu).

Po zakończeniu prezentacji Pan Antoni Bojarski krótko podsumował swoje wystąpienie, stwierdzeniem, iż opracowana koncepcja stanowi podstawę do podjęcia spójnych i realnych działań pozwalających poprawić warunki bezpieczeństwa powodziowego w skali całej doliny Uszwicy.

Po wyczerpującym przedstawieniu treści Koncepcji przez Pana Antoniego Bojarskiego głos zabrał Pan Krzysztof Hofbauer, zwracając się z prośbą o zadawanie pytań:

Pierwsze pytanie padło z ust Pana Adama Cebuli – Dyrektora ds. utrzymania wód i urządzeń wodnych ZMiUW w Krakowie: „Czy istnieje możliwość przekonania społeczności do rozwiązań ujętych w opracowanej Koncepcji a tym samym do budowy suchych zbiorników?”

Odpowiedzi na powyższe pytanie udzielił Pan Wacław Stachura reprezentujący Starostwo Powiatowe w Bochni: „Moim zdaniem budowa zbiornika suchego nie uzyska akceptacji społecznej, gdyż mieszkańcy tkwią w przekonaniu, że zbiornik nie przyniesie żadnych korzyści tylko utrudni życie chyba, że zaistnieje możliwość wykorzystania zbiornika na cele rekreacyjne, co dodatkowo podwyższy walory reprezentowanego regionu”.

Odpowiedź Pana Antoniego Bojarskiego:

Najlepszym rozwiązaniem zabezpieczenia przed powodzią doliny Uszwicy jest budowa suchych zbiorników przeciwpowodziowych charakteryzujących się otwartym spustem w przeciwieństwie do zbiorników mokrych, w których otwarcie spustu jest sterowane, co w warunkach gwałtownych wezbrań o krótkim czasie koncentracji jakie mają miejsce w dolinie Uszwicy ograniczałoby skuteczność redukcji wezbrań powodziowych w dolinie. Dodatkowo zbiorniki mokre naruszają reżim hydrologiczny oraz ciągłość przyrodniczą rzeki, wiąże się to z trudniejszym uzyskaniem pozytywnej decyzji środowiskowej dla przedsięwzięcia.

Wykorzystanie rekreacyjne czaszy zbiorników suchych jest jak najbardziej możliwe. Konieczne jest przeanalizowanie przez władze lokalne jaką formę rekreacji zastosować w odniesieniu do poszczególnych zbiorników, tak aby nie zakłócić podstawowej ich funkcji tj. redukcji wezbrań powodziowych.

W celu uzyskania zgody społeczności lokalnej na budowę przedmiotowych zbiorników konieczne jest przeprowadzenie konsultacji z mieszkańcami, rozważenie kwestii

rekompensat dla społeczeństwa za budowę zbiorników oraz przesiedleń z terenów zajętych pod inwestycje.

Komentarz do powyższej kwestii przedstawił Pan Paweł Prus reprezentujący Urząd Gminy Gnojnik: Od 1998 roku tj. od momentu poruszenia kwestii budowy zbiornika małej retencji Gosprzydowa, społeczność lokalna nie wyraża zgody na podjęcie jakichkolwiek działań w w/w zakresie. Twierdząc, iż lokalizacja zbiornika w centrum miejscowości Gosprzydowa zagraża ważnym obiektom budowlanym tj. zabytkowy kościół, szkoła, cmentarz i nie przyniesie bezpośrednich korzyści dla mieszkańców (na terenie Gosprzydowej do dnia dzisiejszego zostały podtopione tylko 2 gospodarstwa domowe), jedynie pozytywnie wpłynie na gminy zlokalizowane poniżej. Dodatkowo pojawiło się pytanie: „Jeżeli dojdzie do wybudowania zbiornika suchego Gosprzydowa to kto będzie utrzymywał zbiornik o pow. 60 ha biorąc pod uwagę że środki na konserwację i utrzymanie wód corocznie kształtują się na niskim poziomie. Z jakich środków zostaną pokryte koszty wykupu, wywłaszczenia terenu pod inwestycje, które szacowane są na 15-17 mln zł.”

Odpowiedź Pana Antoniego Bojarskiego:

Nie ma innego sposobu przekonania społeczności lokalnej jak liczne negocjacje społeczne, racjonalne podejście do problemu, stworzenie możliwości przedstawienia i przeanalizowanie propozycji zabezpieczenia przed powodzią zaproponowanych przez lokalne społeczeństwa oraz rozważenie możliwości udzielenia rekompensat. Pan Antoni Bojarski zadeklarował ewentualne wsparcie merytoryczne gmin przez zespół Cermet-BUD w spotkaniach z mieszkańcami zainteresowanych gmin.

Powyższa wypowiedź została przerwana przez Pana Pawła Prusa, który dopełnił swoją poprzednią wypowiedź kolejnym pytaniem: Czy istnieje możliwość przesunięcia lokalizacji zbiornika Gosprzydowa o 2-3 km w górę w kierunku Lipnicy?

Pan Antoni Bojarski: „Istnieje możliwość zmiany położenia zbiornika suchego Gosprzydowa, należy przedstawić propozycję alternatywną lokalizacji zbiornika, posiadającą aprobatę społeczną, następnie wykonać stosowne obliczenia i analizy w tym zakresie”.

Następnie głos zabrał Wójt Gminy Lipnica Murowana Pan Tadeusz Klimek:

Budowa zbiornika suchego Lipnica Murowana jest akceptowalna, tym bardziej z możliwością rekreacyjnego wykorzystania czaszy zbiornika. Dodatkowo analizowany jest aspekt budowy dodatkowego zbiornika poniżej zb. Lipnica Murowana na działce należącej do gminy, który pełniłby funkcje rekreacyjną podnoszącą poziom atrakcyjności regionu.

Pan Tadeusz Klimek mówi: *„Problem jest nie należy od niego uciekać. Nie można zabezpieczyć Uszwicy przed wylaniem bez budowy zbiorników. Powodzie będą ze względu na coraz częstsze anomalie pogodowe. Nie wiem czy doczekamy realizacji finalnej inwestycji ale należy zacząć działać”.*

Wykonawca koncepcji uznał pomysł przedmówcy za jak najbardziej pozytywny.

Wójt gminy Szczurowa Pan Marian Zalewski stwierdził, że konieczne jest w pierwszej kolejności podjęcie działań naprawczych polegających na budowie ławek wzmacniających, podwyższeniu istniejących wałów przeciwpowodziowych oraz budowie dróg na terenie gm. Szczurowa. Dodatkowo przedstawił problem niszczenia wałów przez lisy – przykładowa sytuacja miała miejsce w listopadzie 2009 r. kiedy nory lisów zniszczyły wał Uszwicy.

Na powyżej przedstawiony problem Pan Antoni Bojarski odpowiedział następująco: *„Problem oceny stanu technicznego obwałowań nie jest przedmiotem koncepcji, natomiast program modernizacji obwałowań Uszwicy powinien zostać szczegółowo rozpatrzony w koordynacji z decyzjami odnośnie budowy, lokalizacji i liczby zbiorników suchych”.*

Wójt Gminy Borzecin Pan Janusz Kwaśniak ponownie poruszył kwestie finansowania wykupu gruntu równocześnie deklarując udział w wykupie terenu pod planowane inwestycje.

Pan Piotr Piórecki reprezentujący RZGW w Krakowie szczegółowo wypowiedział się na temat sposobu przeprowadzonych analiz zawartych w Koncepcji: „Opracowanie, metodyka na wysokim poziomie. Nie mam uwag do opracowania”. Ponadto zadał szereg pytań odnośnie spraw czysto technicznych dot. metodyki modelowania hydraulicznego np.: Jak był dobierany współczynnik szorstkości, czy kalibracja modelu była weryfikowana? Jedyne zastrzeżenie - brak mapy ryzyka i zagrożenia powodzią – wg będących w fazie konsultacji – metodyk KZGW.

Na szczegółowe pytania przedstawiciela RZGW Pan Antoni Bojarski zapewnił, że „Obliczenia i analizy modelowe wykonano w oparciu o najlepsze standardy przy współpracy z Panią prof. Elżbietą Nachlik wysokiej klasy specjalistą w zakresie modelowania hydraulicznego. Opracowywanie map ryzyka nie mają zatwierdzonych metodyk w Polsce przygotowujemy się do wdrożenia tych zagadnień”.

Pomimo chęci Wykonawcy do wyjaśnienia przedstawicielowi RZGW zagadnień czysto technicznych, z uwagi na wydłużający się czas spotkania Pan Adam Cebula zaproponował termin składania pisemnych uwag i pytań z zakresu opracowanej Koncepcji do dn. 15.04.2010 r. Wykonawca Koncepcji obiecał wyjaśnienie wszelkich niejasności w zakresie właściwym do przedmiotu i zakresu opracowania..

Pan Krzysztof Hofbauer w ramach podsumowania dotychczasowej debaty stwierdził, iż opracowana koncepcja jest słuszna i w pełni uzasadniona. Podkreślając, iż koncepcja uwzględnia aspekt społeczny i finansowy natomiast nie rozwiązuje problemu akceptacji społecznej i źródła finansowania wykupu terenu. Dodatkowy apel do obecnych przedstawicieli samorządów lokalnych: „Nie strażmy pierwszego kroku jakim jest przedmiotowa Koncepcja”. Dodatkowo Pan Krzysztof Hofbauer wspomniał o tworzonym Programie Ochrony Przed Powodzią w Dorzeczu Górnej Wisły do którego można wprowadzić projekt zwiększenia poziomu bezpieczeństwa powodziowego w dolinie rzeki Uszwicy. Wszystko uzależnione jest od terminu podjęcia ostatecznej decyzji o akceptacji rozwiązań ujętych w przedmiotowej Koncepcji.

Kolejnym krokiem w rozmowie była propozycja Pana Adama Cebuli stworzenia przez gminy w okresie 1 miesiąca swojej wizji rekreacyjnego wykorzystania otoczenia proponowanych zbiorników oczywiście takiej wizji, która w pełni będzie akceptowana przez mieszkańców lokalnych społeczności.

Pan Antoni Bojarski wracając do tematu wykupu gruntu, stwierdził, iż w Programie Ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły znajduje się pozycja przygotowanie zadań do realizacji tj. wykupy i wywłaszczenia. W chwili obecnej projekt przedmiotowego Programu jest na etapie weryfikacji i nie ma pewności czy wykupy znajdują się na liście zadań posiadających finansowanie w ramach w/w Programu.

Wójt Gminy Szczurowa Pan Marian Zalewski zaproponował aby kolejnym krokiem było opracowanie dokumentacji projektowych ale z podzieleniem całego projektu na części i stworzenia tzw. grup indywidualnych zadań do zrealizowania na długości Uszwicy.

Reasumując powyższe pan Adam Cebula wyraził opinie, iż umieszczenie projektu w Programie ochrony przeciwpowodziowej Górnej Wisły nie gwarantuje realizacji tego zadania na przestrzeni lat do roku 2013. Dodatkowo zwraca się do obecnych z prośbą określenia przez osoby obecne na spotkaniu terminu stwierdzenia przez samorzady, że Koncepcja jest akceptowana przez zainteresowane strony. W odpowiedzi na powyższe stwierdzono, że niniejszy protokół będzie podstawą przyjęcia Koncepcji przez zainteresowane strony spotkania konsultacyjnego.

Przedstawiciel Lipnicy Murowanej Pan Tadeusz Klimek chcąc rozwiązać swoje wątpliwości zapytał: „Jeżeli sąsiadująca gmina Gnojnik nie wyrazi akceptacji Koncepcji to co dalej?”.

Odpowiedzi udzielił Pan Adam Cebula: „Jeżeli wystąpi sprzeciw, bądź brak akceptacji którejkolwiek ze stron, zostaną przeanalizowane inne rozwiązania zabezpieczenia ppow.”

Przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska obecni na spotkaniu wstępnie zaakceptowali opracowaną koncepcję twierdząc, że zbiorniki suche w najmniejszym stopniu ingerują w regulację koryta rzeki. Rzeka pozostaje w naturalnym biegu. Dodatkowo podkreślono, że pozytywna opinia RDOŚ dotyczy rozwiązań zawartych w tej koncepcji a nie koncepcji powstałej po wniesionych poprawkach.

Wójt gminy Szczurowa przedstawił propozycje wysyłania pism do indywidualnych mieszkańców z propozycjami wykupu terenu zajętego pod inwestycje.

Pan Antoni Bojarski dodał, że woj. podkarpackie zastosowało w/w metodę pozyskania zgody właścicieli gruntu. W przedmiocie sprawy Pan Krzysztof Hofbauer zwrócił uwagę na ostrożność w określaniu kwot wykupu terenu dla indywidualnych zainteresowanych przed sporządzeniem operatów szacunkowych.

Dodatkowo z grona obecnych osób padło pytanie: czy jest możliwe zmniejszenie powierzchni zajętej przez zbiorniki celem zmniejszenia kosztów wykupu terenu.

Pan Krzysztof Hofbauer jako gospodarz spotkania podziękował za przybycie i dyskusje w przedmiocie sprawy, równocześnie składając życzenia świąteczne.

Ostatnim zdaniem określił termin składania wszelkich uwag, niejasności przez zainteresowane strony do dnia 15.04.2010 r. i dodał, iż Tut. Zarząd postara się złożyć wyjaśnienia do 30.04.2010 r.

Wniosek ostateczny: koncepcja pn: „Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa powodziowego w dolinie rzeki Uzwicy” wykonana przez Przedsiębiorstwo Inżynierskie Cermet-Bud Sp. z.o.o. (Kraków) została zaakceptowana przez wszystkie zainteresowane strony w przedmiocie wykonanego opracowania.

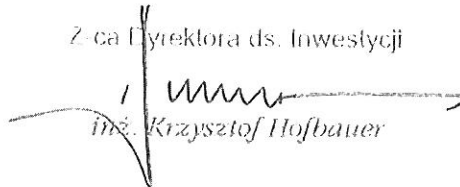
Powyższe stwierdzenie kończyło spotkanie a tym samym przedmiotowy protokół.

W załączeniu do niniejszego protokołu lista obecności osób biorących udział w przedmiotowym spotkaniu.

Protokół sporządziła Edyta Rosek - Inspektor działu IRI ZM MiUW.

Kraków, dn. 01.04.2010 r.

Z-ca Dyrektora ds. Inwestycji

inż. Krzysztof Hofbauer